Cena [illegible] groszy.

GŁOS LUBAWSKI

POLSKO-KATOLICKA GAZETA BEZPARTYJNA NA POWIAT LUBAWSKI I OKOLICE

Wychodzi trzy razy tygodniowo: we wtorek, czwartek i sobotę.

Przedpłata: miesięczna wynosi 80 groszy z doręczeniem 1 złoty. kwartalna wynosi 2,40 zł. z doręczeniem 3,00 zł.

W wypadkach nieprzewidzianych spowodowanych siłą wyższą (przeszkód w zakładzie, złożenia pracy i t.p.) abonent nie ma prawa żądania niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia: za ogłoszenie od wiersza 1 mm. na str. 6-łam. 15 gr. na str. 2-łam. 50 gr., ogłoszenia drobne słowo 20 gr.

Za ogłoszenia redakcja nie odpowiada.

Telefon Nr. 59. Konto czekowe P. K. O. Nr. 145266.

Czcionkami drukarni B. Miłoszewskiego w Nowemmieście n. Drw.

Rok III. | Noemiasto n. Drwęcą, czwartek dnia 8. kwietnia 1936 r. | Nr. 42

Wojsko i dyplomacja.

Do naszych sąsiadów, przyjaciół, sojuszników i obojętnych — na święta.

Wedle czyjegoś określenia wojsko służy poto, by organizować wojnę, a dyplomacja poto — by organizować pokój. Zdaje się, że ta definicja nie pretenduje bynajmniej do rangi wiekopomnego odkrycia, ale temniemniej wyraża lapidarnie, choć nie całkowicie, pewną rzeczywistość.

Chociaż, ścigając się w zawrotnym tempie, wypadki polityczne nie sprzyjają głębszym, bardziej zasadniczym rozważaniom historjozoficznym — jednak sprobujmy w względniej ciszy Wielkiejnocy skonfrontować na chwilę te prostą definicję z historją powojennej Europy.

Organizowanie pokoju rozpoczęło się w Europie natychmiast po jego zawarciu i organizowanie wojny rozpoczęło się równocześnie natychmiast po jej zakończeniu. Nie trzeba, ażeby to stwierdzenie traktowane było jako dowcipny aforyzm autora, zazdrosnego o sławę G. B Shawa, jako producenta uroczych paradoksów. Nie trzeba — gdyż aforyzm ten ma wyłącznie pretensje do odtwarzania prawdy.

Nikt przecież nie dopatrzy się złośliwości, czy pogoni za ironicznym żartem w stwierdzeniu głoszącem, że jeszcze nie przyschł atrament podpisów pod Traktatem Wersalskim, kiedy zaczęło się organizowanie zmian w jego postanowieniach. Jeszcze znacznie mniej pozorów dowcipu tkwi w stwierdzeniu innem — tem mianowicie, które głosi, że jeszcze nie przyschła krew na pobojowiskach wielkiej wojny, kiedy zaczęła się praca nad przygotowywaniem nowych pobojowisk.

Organizowanie wojny i organizowanie pokoju szło równocześnie, równolegle i z równą energją, ale — czy z równym skutkiem?

Wojnę organizowało wojsko, a pokój organizowała dyplomacja. Wojsko użyto na narzędzie swej pracy stali i żelaza, a dyplomacja — papieru i atramentu. Wojsko przygotowywało karabiny i armaty, czołgi i samoloty, a dyplomacja — traktaty, pakty i konferencje.

W założeniu akcja obu czynników miała być skoordynowana, poczynania jednych miały stać się podstawą i gwarancją dla drugich. W praktyce — namnożyło się w świecie armat, czołgów, samolotów, traktatów paktów. Wszystkie te produkty miały w równej mierze dawać narodom poczucie siły i bezpieczeństwa, wszystkie miały w jednakowym stopniu wzbudzać respekt. W rzeczywistości — respekt wobec siły materjalnej — wobec armat, czołgów, karabinów i gotowości wojennej pozostał a respekt wobec papierów, zapisanych paragrafami, przyrzeczeniami i postanowieniami znikł.

Po upływie 17-tu lat organizowania wojny i organizowania pokoju Europa stwierdza, że wojna jest rzeczywiście zorganizowana, ale pokój — nie! Do wojny są wszyscy — materjalnie oczywiście — gotowi i wcale nieźle ją nawet poprowadzili, ku szczerej uciesze promotorów nowych nieznanych, a genjalnych wynalazków technicznych. Do życia w pokoju natomiast — przygotowane są narody europejskie znacznie gorzej. Trudno bowiem mieszkać na gruzach, a papierowy domek paktów zamienił się w kupę gruzów, jako że stale stawiane nadbudówki obciążyły fundamenty. Mieliśmy taką katastrofę budowlaną w Warszawie przy ul. Freta. W szerokiej skali analogiczna katastrofa spotkała gmach paktowy Europy, na którym każdy pragnął dostawić nadbudówkę w postyci nowego paktu. Zawaliło się...

Chyba trzeba będzie zacząć budowę od nowa. W oczekiwaniu zaś na uroczyste założenie kamienia węgielnego warto powiedzieć: — panowie! — zmieńcie system budowania...

Armja abisyńska ucieka w rozsypce.

ASMARA. Z głównej kwatery włoskiej donoszą, że armja negusa znajduje się w rozsypce.

Ofensywa włoska jest kontynuowana w nadzwyczaj szybkiem tempie.

Wedle wiadomości, otrzymanych przez główną kwaterę włoską, gwałtowna ofensywa korpusów pierwszego i erytrejskiego oraz energiczny pościg lotniczy wprowadziły kompletną dezorganizację do cofających się oddziałów abisyńskich.

Wojska negusa zostały zdziesiątkowane i mają wynosić obecnie conajwyżej kilkuset ludzi, który w panice uciekają w kierunku Dessie.

Wojska włoskie, posuwając się po zajęciu Kworam nadal w kierunku południowym, nie napotykają nigdzie na najmniejszy choćby opór ze strony przeciwnika.

Na froncie somalijskim lotnictwo nasze zbombardowało objekty w Sasabaneh.

Abisynja u kresu sił — twierdzą w Londynie.

LONDYN. Gazety angielskie poświęcają znowu baczniejszą uwagę wojnie włosko-abisyńskiej.

„Morning Post" przypomina w artykule wstępnym trudności, jakie powstaną dla wyprawy włoskiej z nastaniem pory deszczowej około połowy czerwca i pisze, że w tych warunkach nie można przewidzieć rychłego zakończenia tej kampanji. Widoki przedłużania się wojny nie mogą wzbudzić zadowolenia. Przeciwnie. Anglja się będzie cieszyć, gdyby Włochy mogły zawrzeć pokój na podstawie obecnego sukcesu i zaoszczędzić sobie najtrudniejszej części wojny. Sprawiłoby ulgę, gdyby Włochy mogły wziąć ponownie udział w utrzymywaniu pokoju europejskiego.

„Daily Telegraph" sądzi, że nie może być wielkich wątpliwości co do tego, iż Abisynja stoi u kresu sił.

Należy przeczekać, jaki skutek wywrą te najbliższe sukcesy włoskie na spodziewane przedwstępne rokowania pokojowe, które narazie znajdują się jeszcze w mglistem stadjum. Liga Narodów nie powinna ustawać w wysiłkach doprowadzenia obu stron do rychłego zakończenia przelewu krwi.

Dr. Eckener wyklęty przez Goebbelsa.
Słynny komendant Zeppelina w niełasce.

BERLIN. Wielkie wrażenie wywołała w kołach politycznych Berlina wiadomość, że dr. Hugo Eckener, prezes towarzystwa Zeppelinów, twórca komunikacji transatlantyckiej i naczelny komendant Zeppelinów podczas ich olbrzymich raidów, popadł w konflikt z czynnikami rządzącemi i znalazł się w niełasce.

Podobno dr. Eckener odmówił nazwania nowego sterowca „L. Z. 129" imieniem Adolfa Hitlera, jak tego sobie życzono.

Pozatem dr. Eckener okazał mało entuzjazmu dla użycia Zeppelinów w akcji propagandowej przedwyborczej i wystosował do ministerstwa propagandy list w tym duchu.

23 miljony złotych szkód w Żyrardowie wyrządził koncern Boussaca.

WARSZAWA. Prace nad zbadaniem gospodarki w sp. akc. Zakłady Żyrardowskie przed ustanowieniem sekwestru sądowego zostały już zakończone i biegli powołani przez wydział 2 handlowy sądu okręgowego złożyli już swoją opinję.

Ekspertyza ta wypadła rewelacyjnie i potwierdziła w całej rozciągłości zarzuty stawiane przez mniejszość akcjonarjuszy, cyfrowo udowodniono szkody, sięgające 23,000.000 zł, które poniosło przedsiębiostwo wskutek ciągłego przepłacania za surowce dostarczane z zagranicy, jak i wygórowanych procentów przy transakcjach kredytowych.

Nadużycia te trwały przez 10 lat, do chwili ustanowienia sekwestru i usunięcia od rządów koncesjonarjuszów koncernu Boussaca.

Wobec zakończenia ekspertyzy, termin rozprawy merytorycznej w sprawie Zakładów Żyradowskich będzie wyznaczony jeszcze przed ferjami letniemi.

Koronacja Matki Boskiej Swarzewskiej odbędzie się w roku 1937.

Projektowana na sierpień br. koronacja okradzionej cudownej figury Królowej Korony Polskiej w Swarzewie, pow. morski, będzie się mogła odbyć dopiero w roku przyszłym.

Przyczyny leżą w formalnościach nad uzyskaniem zezwolenia z Watykanu na koronację.

Prace jednak przygotowawcze wrą nieustannie, by uroczystość w przyszłym roku wypadła jaknajokazalej.

Przygotowaniami osobiście kieruje biskup morski ks. dr. Okoniewski z Pelplina, ordynarjusz diecezji chełmińskiej.

Komentarze berlińskie narady u P. Prezydenta Rzeczypospolitej.

BERLIN. Żywe zaciekawienie wzbudziła w Berlinie ostatnia konferencja u Prezydenta R. P. na Zamku w Warszawie. Konferencja ta dotyczyła zdaniem prasy berlińskiej naczelnych zagadnień polityki zagranicznej Polski w okresie ostatniego roku.

Dzisiejszy „Völkischer Beobachter" poświęca tej naradzie obszerne omówienie, stwierdzając, że Polska będzie stwierdzała w niedalekiej przyszłości pewnego zbliżenia do Rosji Sowieckiej, ponieważ Francja w razie budowy fortyfikacji niemieckich w Nadrenji nie będzie mogła przyjść z pomocą swoim sprzymierzeńcom na wschodzie. Dziennik przewiduje też pewne zbliżenie Warszawy do Pragi.

„Bösen Ztg." analizuje obszernie znaczenie pobytu w Polsce łotewskiego podsekretarza stanu Muntersa, wskazując, że zbliżenie Polski do Związku Bałtyckiego posunęło się szybko naprzód i że Polska w obecnej chwili jest bliższa celu w kierunku zdobycia przewodnictwa tego Związku niż kiedykolwiek.

Przy tej okazji wysuwa się również możliwość odprężenia stosunków między Polską i Litwą.

Wyrok w procesie łódzkim.
24 bojówkarzy skazanych.

Wczoraj o g. 3 popoł. sąd okręgowy w Łodzi ogłosił wyrok w sprawie 27 członków Stronnictwa narodowego, oskarżonych o zamachy bombowe:

Siemaszko, Zwierzewicz i Ogórek zostali skazani na 4 lata więzienia.

Warchoł i Baraniecki na 2 lata i 6 miesięcy więzienia.

Tondys, Zelak, Wiśniewski, Staszak, Murawa, Braun, Tworek, Przybylski, Fornalczyk, Selliger, Antoni Dybilas, ks. Osiński, Melke, Czarnecki i Wawrzyniak — na 1 rok więzienia.

Fabryka przetworów rybnych w Gdyni.

GDYNIA. Na posiedzeniu Morskiego Instytutu Rybackiego powzięto uchwałę wybudowania fabryki przetworów rybnych w Gdyni. Do realizacji tego projektu stworzono specjalny komitet.

Muzeum Ziemi Bytomskiej.

KATOWICE. W grudniu r. ub. zostało otwarte w Chorzowie Muzeum Ziemi Bytomskiej które posiada liczne zbiory z okresu plebiscytu, powstań górnośląskich oraz zbiory z dziedziny regjonalnej śląskiej. Muzeum Ziemi Bytomskiej jest największem na terenie woj. śląskiego.

Na wiosnę wojna!
między Mongolją i Mandżurją.

LONDYN. Według otrzymanych tu z Dalekiego Wschodu wiadomości, nic nie zapowiada uspokojenia na pograniczu mongolsko-mandżurskiem, a przeciwnie — liczyć się raczej należy z dalszem pogorszeniem się sytuacji, zwłaszcza z nadejściem wiosny, gdy warunki terenowe staną się bardziej odpowiednie do akcji wojennej.

Na całem pograniczu z obu stron samoloty dokonują nieustannie lotów wywiadowczych nad terenami przeciwnika, a do Mongolji nadchodzą coraz to większe transporty wojsk sowieckich.

W najbliższym czasie przybyć ma do Mongolji z Chabarowska marsz. Blücher w otoczenie swego sztabu, celem dokonania inspekcji pogranicza mandżurskiego i wydania odpowiednich zarządzeń strategicznych.

W związku z tem wszystkiem panuje w Tokjo nastrój bardzo pesymistyczny. Ostatnią deklarację japońskiego ministra spraw zagranicznych, w której wyraził on zapatrywanie, że w obecnej chwili nie istnieje na Dalekim Wschodzie groźba wojny, uważają japońskie koła wojskowe są niezgodną z rzeczywistością.

Po straceniu Hauptmanna.
Gubernator i prokurator w opałach.

TRENTON. Gubernator Hoffman i prokurator Wilentz stali się przedmiotem niesłychanie ostrych ataków ze strony opinji amerykańskiej, a właściwie tej jej części, która wierzy, że Hauptmann został stracony niewinnie.

Gubernator wyjechał do Waszyngtonu, a następnie udaje się na urlop, z którego podobno nie powróci już na stanowisko gubernatora, lecz zajmie jakiś wyższy urząd w stolicy Stanów.

Strzelcy pomorscy mistrzami bokserskimi Polski.

W dniu wczorajszym powróciła z Nowego Bytomia do Torunia bokserska reprezentacja Zw. Strzeleckiego OK. VIII. gdzie na zawodach o mistrzostwo Polski, które odbywały się w dniach od 31 marca do 2 kwietnia zdobyła pierwsze miejsce i mistrzostwo Polski.

Zwycięska drużyna zdobyła poraz trzeci i na własność cenny puhar, ufundowany przez gen. Roupperta.

Tytuły mistrzowskie zdobywali w wadze muszej Łada koguciej — Rogowski (otrzymał nagrodę za najpiękniejszą walkę zawodów) w półciężkiej — Zieliński. Wicemistrzostwo w wadze lekkiej zdobył Dorsch i w Ciężkiej Borożyński.

W ogólnej punktacji pierwsze miejsce zajęło Pomorze przed Śląskiem, Poznaniem i Lublinem.

100 lat Collegium Marianum.

PELPLIN. W poniedziałek obchodzono uroczyście setną rocznicę istnienia w stolicy biskupiej Pelplinie na Pomorzu „Collegium Marjanum", która przypada na dzień 6 kwietnia

Pelpliński zakład Collegium Marianum w ciągu swego wiekowego istnienia kształcił szereg pokoleń młodzieży pomorskiej, zasilając w ten sposób całe Pomorze i Wybrzeże pełnowartościową warstwą inteligencji.

Wychowankowie Collegium pelplińskiego zajmowali poczesne miejsca w hierarchji społecznej.

Uroczystości rozpoczęły się już w niedzielę i były transmitowane przez rozgłośnie pomorską.

Wielki Tydzień w Watykanie.

W Wielki Poniedziałek Ojciec św. odprawił Mszę św. czytaną w Sali Konsystorza, poczem rozdzielił Komunję św. wielkanocną członkom Swego dworu świeckiego.

W Wielki Czwartek Papież będzie uczestniczyć w uroczystej Mszy św. którą w kaplicy Sykstyńskiej odprawi kardynał dziekan Granito, a następnie przeniesie procesjonalnie Najśw. Sakrament do kaplicy Paulińskiej.

W Wielki Piątek. po Mszy św., z darów uprzednio poświęconych, odprawionej przez kardynała Pacelli'ego, Ojciec św. przeniesie Najśw. Sakrament z powrotem do kaplicy Sykstyńskiej. W dniu tym kaznodzieja apostolski O. Vigilio de Valstagna, wygłosi ostatnie kazanie wielkopostne o Męce Pańskiej po łacinie.

Ponieważ na dzień Wielkanocny nie przybędą do Rzymu większe pielgrzymki, uroczystą Mszę św. w bazylice watykańskiej odprawi w dniu tym nie Papież, lecz kardynał-archiprezbiter Pacelli.

Ostatnio zlikwidowało się 11 spółdzielni żydowskich.
Pocieszające objawy.

Według posiadanych danych, zlikwidowały się w ostatnim czasie następujące spółdzielnie żydowskie: „Stolarz" w Drohobyczu Zrzeszenie Spółdzielcze dla zakupu surowców krajowych „Eksport" w Lachowicach, Kupiecki Bank Spółdzielczy w Łucku, Bank Ludowy Spółdzielczy w Indurze, Bank Udziałowy w Pińsku, Grodzieńska Spółdzielcza Piekarnia Mechaniczna „Higjena" w Grodnie, Spółdzielczy Bank Kupiecki w Parczewie, Lubelska Spółdzielnia Kolonjalna w Lublinie, Bank Spółdzielczy Rzemieślniczo-Kupiecki w Radomsku Surowcowo-Wytwórcza Spółdzielnia Rzemieślnicza „Obuwie" w Częstochowie, Spółdzielnia Spożywców „Rekord" w Częstochowie.

Urlopy świąteczne w urzędach państwowych

Prezes Rady Ministrów wydał zarządzenie, aby przy udzielaniu urlopów świątecznych w pierwszym rzędzie byli uwzględnieni ci pracownicy, którzy nie korzystali z urlopów świątecznych w okresie Świąt Bożego Narodzenia. Urlopy świąteczne w okresie wielkanocnym będą udzielane tylko w jednej turze i nie mogą przekraczać 5 dni, t. j. od 10 do 14 kwietnia włącznie.

Prezydent Greiser w Gdyni zwiedził port polski

W niedzielę bawił w Gdyni prezydent senatu gdańskiego Artur Greiser.

Prezydent Greiser powitany został przez dyrektora Urzędu morskiego inż. Łęgowskiego w sali reprezentacyjnej dworca morskiego, poczem w towarzystwie dyr. Łęgowskiego i kilku osób, z któremi przybył z Gdańska, zwiedził na holowniku port gdyński.

Wizyta prezydenta Greisera miała charakter prywatny.

Po zwiedzeniu portu, prezydent Greiser odjechał samochodem do Gdańska.

Czeska szkoła we wsi, gdzie niema Czechów.

Morawska Ostrawa. W czysto polskiej miejscowości Bukowiec, nad granicą polską, budują obecnie władze czeskie nowoczesny budynek dla szkoły czeskiej. „Dziennik Polski", który zwrócił uwagę na ten fakt, zaznaczając przytem, że w Bukowcu niema dzieci czeskich, a więc cel budowy szkoły jest aż nadto przejrzysty — uległ konfiskacie.

Nareszcie samochód nie jest luksusem
Doniosłe zarządzenie podatkowe.

Ministerstwo skarbu rozesłało urzędom skarbowym instrukcje, że samochód osobowy prywatny, nie może być uważany za przedmiot zbytku, lecz objekt pomocniczy przy pracy zarobkowej i przy obliczeniu podatku dochodowego winny być obliczane koszty, związane z utrzymaniem samochodu.

Zarządzenie to jest wielkim krokiem w dziedzinie należytego traktowania samochodu.

Dotychczas samochód był uważany przez urzędy skarbowe za przedmiot luksusu i odpowiednio opodatkowany.

Bezimienni bohaterowie

Główna Komenda Policji Państwowej ogłosiła sprawozdanie z działalności służby bezpieczeństwa od chwili jej powstania.

Ze sprawozdania tego dowiadujemy się, że w walce z przestępcami zginęło na posterunku około 600 policjantów, zaś około 2000 odniosło rany, bądź zostało kalekami.

2600 bezimiennych bohaterów narażało i straciło życie, czuwając nad bezpieczeństwem ludności, strzegąc mienia, opokoju i snu.

Według opinji obcych, polska pilicja jest dziś jedną z najlepszych w Europie.

Ms „Batory" przybył do Tryjestru
Uroczysty odbiór statku nastąpi 15 bm.

Warszawa. Jak donoszą z Tryjestu, dn. 3 kwietnia przybył tam po pomyślnym zakończeniu prób technicznych drugi polski motorowiec „Batory". Techniczny odbiór statku nastąpi dn. 10 bm. i od tej chwili polska załoga pełnić będzie służbę na statku.

Uroczysty odbiór statku przez właścicieli nastąpi około 15 kwietnia. Dla dokonania tego aktu wyjeżdżają z Warszawy do Tryjestu delegaci towarzystwa Gdynia-Ameryka.

Marconi umożliwił Włochom dyskretną komunikację radjową z Afryką Wschodnią.

Z Rzymu podają wiadomość o wynalezieniu przez Marconiego nowego systemu komunikacji radjowej, który umożliwia Włochom komunikowenie się z wojskami w Afryce Wschodniej bez obawy „podsłuchu".

Nowość tego wynalazku ma polegać na tem, że w czasie nadawania komunikatów, fala nadawcza zmienia się automatycznie według pewnego określonego planu. Wskutek tego niepowołani nie mogą ani wiadomości takiej odebrać, ani też przeszkodzić jej odbiorowi. Rzecz jasna, że dla celów wojskowych wynalazek ten posiada doniosłe znaczenie.

Spęd bekonów w Biskupcu

odbędzie się we wtorek 14 kwietnia w następującej kolejności

godz. 7.30 Łąkorz Łąkorek.
7.45 Skarlin, Wonna, 8,00 Wawrowice
8.10 Gryźliny, 8.30 Szwarcenowo
9.00 Sumin, 9.10 Krotoszyny maj. Bielice, Buczek, Czachówki, Osowko, Studa, Lipinki maj. Babalice, Sędzice. Instr. P.I.R. Furmańczyk.

Kronika.

Nowemiasto, dnia 8 kwietnia 1936 r.

Sroda Dionizego b.
Czwartek Wielki Marji Kleofasowej
Piątek † Wielki Ezechiela pr.

Słońca: wschód o godz. 4.44 zachód o godz. 18.08

Z miasta i powiatu.

Ku uczczeniu pamięci
śp. Ks. radcy Klemensa Papego.

Ku uczeniu pamięci Sp. Ks. radcy Klemensa Papego Dyrektora Stow. Pań Miłosierdzia świętego Wincentego a Paulo, składają członkinie w myśl swych celów charytatywnych zamiast kwiatów, ofiary na opuszczone sieroty.

Stow. Pań Miłosierdzia Sw. Wincentego a Paulo
w Nowemmieście.

Złote gody małżeńskie.

Nowemiasto. Dnia 3 kwietnia w godzinach przedpołudniowych małżonkom Franciszkostwu Zdrojewskim z Łąk miejskich, obchodzącym złote gody małżeńskie wręczył Zarząd Miejski w osobach p. burmistrza Wachowiaka i p. Jabłońskiego upominek w postaci 50 zł i list gratulacyjny od p. Prezydenta Rzplitej. P. burmistrz przemówił i złożył życzenia Jubilatom w imieniu p. Wojewody Pomorskiego i P. Starosty. Staruszkowie serdecznie dziękowali za upominek i życzenia.

Również Redakcja „Głosu Lubawskiego przyłącza się do życzeń składanych zacnym Jubilatom.

Z życia Miejscowego Koła L. O. P. P.

Nowemiasto. W ubiegły poniedziałek, dnia 30. b.m. odbyło się Walne zgromadzenie Koła Obywatelskiego L. O. P. P. Zważywszy znaczenie L. O. P. P. właśnie w chwili obecnej, należy ubolewać, że stosunkowo tak mała ilość członków wzięła udział w tem zgromadzeniu, na którem dano nietylko jasny obraz z całokształtu pracy Koła, ale zarazem można było usłyszeć słowa prawdy o ciężkiem, a temsamem zaszczytnem zadaniu, jakie L. O. P. P., zwłaszcza w chwili obecnej, ma do spełnienia.

Rozwijając te myśli w swem przemówieniu powitalnem, prezes Koła, p. prof. Dr. Komassa, podkreślił, że tegoroczne Walne zgromadzenie odbywa się w chwili pogotowia mocarstw świata do wojny, o której wyniku zadecyduje lotnictwo.

Ze sprawozdań Zarządu, złożonych pod przewodnictwem p. Nikodema Ewertowskiego, wynikało, że Koło Obywatelskie mimo wyodrębnienia się z niego nauczycielstwa Szkoły Powszechnej i funkcjonarjuszów P. P. (tworzą własne Koła) rozwija się pomyślnie, licząc ponad 100 członków rzeczywistych. Koło zajmuje pierwsze miejsce w całym powiecie.

Koło wykazało również ożywioną działalność w w dziale wyszkoleniowym, organizując kurs i wykłady O. P. L. G. oraz sekcję szybownictwa.

Zarząd otrzymał bez najmniejszych zastrzeżeń pokwitowanie za swą działalność i został ponownie wybrany w następującym składzie:

PP. Prof. Dr. Komassa prezes, Burmistrz Wachowiak wiceprezes, Prof. Jagiełło sekretarz, Sekr. Czochralski zastępca sekretarza, asesor Urz. Skarbowego Zaremski skarbnik, Kupiec Jankowski ławnik. Komisję Rewizyjną tworzą: PP. Kupcy Chełkowski i Ewertowski oraz em. kier. szk. pow. E. Klemp.

W skład sekcji szybowcowej wchodzą pp. burm. Wachowiak jako przewodn., kpt. Dulęba, naucz. Jeliński, nacz. poczt. Kulikowski, oraz naucz. Boruta.

Kradzież bucików.

Lubawa. Dnia 30 marca b.r. skradziono ze sklepu Mądrowskiego Józefa jedną parę bucików dziecięcych i jedną damskich. W czasie dochodzeń przytrzymany został niejakiś S. z siostrą, któremu skradzione przedmioty odebrano.

Turniej składkowy na mundury strzeleckie.

Lubawa. Wezwany do kucia ogniw łańcucha składek na mundury strzeleckie składam na ręce obyw. Dr. Dziadka kwotę 2 zł i wzywam do dalszego kucia ogniw p.p.: Bączeka Józefa, Grzegorczyka Józefa, Milewskiego Michała i Bogena Wojciecha. Bartczak Br. - Tuszewo.

Lubawa. Wezwany do turnieju składkowego na mundury strzeleckie składam na ręce obyw. Dr. Dziadka kwotę 2 zł i wzywam do dalszego kucia ogniw Borynę Wojciecha i Dyzynga Józefa. Kołodziejski B. - Tuszewo.

Pokwitowanie.

Lubawa. Na rzecz kursu l stopnia P.W. w Sampławie, urządzonego przez Związek Strzelecki Oddział Lubawa, złożyli w gotówce i naturaljach z Sampławy:

Cieszyński Franciszek 1 kg. wędliny, Wroński Leonard 25 kg. ziemniaków, Radomski Konrad 25 kg. ziemniaków, Dejna Franciszek 5o gr, Bartkowski Władysław 50 gr, Bejer Marjanna 5 kg. mąki, ks. Strehl kaszę jęczmienną, Jabłońska Marjanna 5 kg. mąki żytniej, Nadolski Antoni 10 kg. mąki żytniej, Kwiatkowska M. 2,5 kg. mąki żytniej, Minetta J. 50 gr, Czarnecki Józef 20 zł, Mandziejewski Józef 20 gr, Cybulski Leon 25 kg. ziemniaków, Napiórkowska Anna 25 kg, ziemniaków, Podrojewski Marjan 20 gr, Laskowski Jan 25 kg. ziemniaków, Pokojska Walerja 20 gr, Pankowski Franciszek 20 gr, Kowalkowski Franciszek 2o gr, Machujski Bronisław 1o gr, Nadolski Mieczysław 3o gr, Dobisz Franciszek 25 gr, Wiśniewski Józef II 2o gr, Buczkowska Marjanna 5o gr, Zieliński Ignacy 2o gr, Czapliński Józef 2o gr, Sadowski Józef 25 kg. ziemniaków, Licznerski Walenty 50 gr, Tecław Antoni 20 gr, Adamski Wincenty 25 kg, ziemniaków, oraz po 20 gr. złożyli Truszczyński Józef, Koprowski Józef, Grabowska Józefa, Rygiewski Cyryl i Kaczorowski Jan

Zarząd Związku Strzeleckiego składa ofiarodawcom obywatelskie podziękowanie.

(—) Dr. Dziadek — prezes.

Z dalszych stron.

Śmierć od bólu zębów.

Tuchola. Mieszkaniec wioski Łąskipiec na Kaszubskich Zaborach, niejaki Mania, lat 36, od dłuższego czasu cierpiał na ból zębów. W przystępie szalonego bólu nakłół dziąsło drutem, chcąc w ten sposób ulżyć swemu cierpieniu. Skutki okazały się straszne, gdyż już następnego dnia Mania zmarł wśród strasznych cierpień na zakażenie krwi. Wszelka pomoc lekarska okazała się spóźniona.

Ś.p. Ks. radca Klemens Pape.

Nowemiasto. Lotem błyskawicy rozeszła się dnia 7. kwietnia w mieście i powiecie wieść, że zakończył życie ś.p. ks. radca Klemens Pape, długoletni proboszcz nowomiejski.

S.p. Zmarły był nam parafjanom najlepszym duszpasterzem, wzorem cnót obywatelskich i katolickich, to też żal pozostałych bez swego przewodnika wiernych jest duży i szczery.

Rodowity pomorzanin (urodzony dnia 15. listopada 1876 w Wejherowie) z ziemią naszą serdecznie był związany. Podstawowe teologiczne studja odbierał w naszej Alma Mater w Pelplinie, uzupełniając je studjami uniwersyteckiemi w Monasterze i Bonn; potem już zawsze pozostał na ziemi pomorskiej, na której świecił przykładem dobrego obywatela w stosunku do państwa.

Wyświęcony został w r. 1901 przez śp. ks. biskupa Rosentretera i pierwszą swą działalność duszpasterską jako wikarjusz rozwinął w Czersku, a następnie jako kuratus zakładu św. Boromeusza w Chojnicach, poczem już w roku 1908 instalowany został jako proboszcz parafji nowomiejskiej.

Tutaj rozwinął przebogatą działalność we wszystkich kierunkach naszego życia zbiorowego. Trudno ją w szczegółach wymienić, to też poprzestaniemy na najważniejszych zdarzeniach. Piękna brama cmentarna, wspaniała plebanja, kaplica na cmentarzu, zabudowania gospodarcze plebanji, oto jego dzieła z dziedziny pomnożenia dóbr doczesnych parafji, na które dzięki swej energji i wymowności, uzyskał wybitną pomoc finansową państwa zaborczego.

Podczas zawieruchy wojennej, ś.p. Zmarły był najlepszym ojcem pozostałych wdów i sierot, a gdy pod koniec tej wojny rząd zaborczy pragnął zabrać starożytne dzwony parafjalne z tutejszej świątyni, będące dumą parafji, oparł się temu z odwagą, nie bacząc na narażenie się nieprzyjaznemu nam władcy. W pierwszych chwilach istnienia niepodległego państwa polskiego, gdy w parafji nowomiejskiej rozpostarty był jeszcze Grenzschutz, z narażeniem własnego życia zagrzewał młodzież polską do przedostania się przez kordon placówek niemieckich i wstąpienia do wojska polskiego; i niema chyba w parafji nowomiejskiej uczestnika tych walk o niepodległość Polski, któremuby śp. ks. Radca nie pomógł w przedostaniu się do wojsk polskich. Podczas pamiętnego najazdu bolszewickiego Zmarły codziennie błogosławił odjeżdżające do formacyj polskich oddziały ochotnicze.

Skończyły się czasy wojenne, a nastał codzienny trud pokojowy. I tutaj również Zmarły przyświecał nam swoją działalnością, jako gorliwy duszpasterz, prawy obywatel i dobry polak. Był członkiem i przewodniczącym I polskiej Rady Miejskiej w Odrodzonej Ojczyźnie. Z okresu tego, jako szczególne zdarzenie często z dumą wspominał fakt, że przypadł mu w udziale zaszczyt witania dnia 8 czerwca 1921 r. w naszych murach śp. Marszałka Piłsudskiego, ówczesnego Naczelnika Państwa. Po ułożeniu się stosunków politycznych i społecznych w naszem państwie, śp. Zmarły wycofał się z życia publicznego, skierowując całą swą działalność na rozwój parafjalnych stowarzyszeń religijnych i charytatywnych. W tym kierunku zasługi śp. Zmarłego są również duże i niespożyte.

Po śmierci siostry Jego, z którą żył w najprzykładniejszej zgodzie rodzinnej i której był najlepszym bratem, zapadł na zdrowiu. Do komplikacyj czysto fizjologicznych doszedł ból i smutek po odejściu najbliższego mu członka rodziny. I nie pomogły wysiłki lekarzy, których porady i pomocy szukał w wielu miejscowościach. Nieubłagana śmierć przyszła i zabrała nam najlepszego przewodnika naszej parafji.

Bóg Sprawiedliwy nam Go zesłał, nam Go dał na opiekuna — Bóg Sprawiedliwy nam Go wziął, po pełnem zasług życiu.

Niech odpoczywa w pokoju!

Walne Zebranie Delegatów III Okręgu Kół Spiewaczych.

Brodnica. — W dniu 22 marca br. odbyło się w Brodnicy Walne Zebranie Delegatów III Okręgu Kół Spiewaczych przy Pom. Związku Spiewaczym. Zastąpionych było z 10 kół należących do Okręgu 7 kół z 12 delegatami. Zebranie zagaił prezes okręgowy p. T. Kaszyński z Brodnicy, witając przedewszystkiem prezesa związku pom. p. Ratajskiego, członków zarządu okręgowego oraz wszystkich delegatów. Porządek obrad był obfity to też wszystkie sprawy były rzeczowo i pomyślnie załatwione. M. in. uchwalono urządzić Okręgowy Zjazd Spiewaczy w dniu 5 lipca br. w Brodnicy, który ma zamanifestować, że śpiewacy i pieśń nasza żyją, oraz ma pobudzić oziębłych, którzy mają choć odrobinę ducha śpiewaczego do wstąpienia w szeregi śpiewactwa naszego za czem, siłą potęgę brzmienia pieśni polskiej. Po wyczerpaniu porządku obrad podziękował p. prezes okręg. wszystkim zebranym za udział, wzywając wszystkie koła do brania gremjalnego udziału w zjeździe poczem solwował zebranie słowami „Cześć Pieśni".

Przy tej okazji uprasza Zarząd III Okręgu, którego działalność rościąga się na powiaty brodnicki, nowomiejsko-lubawski i działdowski, wszystkie zarządy wszelkich organizacyj i towarzystw o branie pod uwagę dnia zjazdu tj. 5 lipca br. i pozostawić dzień ten wolnym dla śpiewactwa naszego.

Pożar zagrody.

Rybno. Dnia 25. ub. m. o godz. 19-tej w zagrodzie Dobrosielskiego Adama w Rybnie, pow. działdowski powstał pożar, który zniszczył dom mieszkalny wartości około 2.500 zł. Dom był ubezpieczony na 2.000 zł we Włoskiej Spółce Akcyjnej. Pożar przeniósł się następnie na sąsiednie zabudowania Kamińskiego Franciszka któremu spalił się dom wraz z chlewem pod jednym dachem wartości około 2.500 zł. Pożar powstał wskutek wadliwości komina domu Dobrosielskiego.

Rabunek w banku gdyńskim wyjaśniony
Wspólniczka zdradziła złodzieja.

Napad na inkasenta firmy „Bergenske" Franciszka Wójcika, któremu według zapewnień zrabowano w przedsionku Banku Polskiego w Gdyni 16.000 zł., został definitywnie wyjaśniony.

Sledztwo wyjaśniło ponad wszelką wątpliwość, że historja napadu została sfingowana przez samego Wójcika, którego osadzono na polecenie władz prokuratorskich w więzieniu w Wejherowie.

Policja badała tryb życia podejrzanego i ustaliła, że Wójcik posiada w Gdyni kochankę, oraz że brat jego krytycznego dnia wyjechał do Warszawy.

Urząd śledczy w Warszawie zarządził inwigilację brata Wójcika, przyczem ujawniono, że przebywa on w różnych lokalach nocnych i traci większe kwoty pieniędzy.

Natomiast w Gdyni przesłuchano kochankę Wójcika, która załamała się w krzyżowym ogniu pytań i wyznała, że Wójcik wspólnie z bratem napad sfinigowali, a pieniądze zostały zakopane w lesie.

Istotnie we wskazanem miejscu wykopano butelke od piwa, w której znajdowało się 5.000 zł. oraz pudełko blaszane od papierosów z kwotą 9.750 zł. Ogółem zatem z ukradzionej sumy 16.000 zł. policja odnalazła 14.750 zł.

W toku dalszych dochodzeń okazało się, że pozostałą sumę 1.250 zł zabrał brat Wójcika do Warszawy.

Na tej podstawie sędzia śledczy wydał nakaz aresztowania kochanki Wójcika i jego brata. Oboje zostali osadzeni w więzieniu w Wejherowie.

W ten sposób absorbująca całe miasto zagadka napadu rabunkowego została ostatecznie wyjaśniona — a sprawcy oczekują na zasłużony wymiar sprawiedliwości

Jeszcze jedna ofiara złodziejów jarmarcznych.

Łąkorz. Na ostatnim jarmarku w Łąkorzu skradziono rower męski niej. Reichelowi z Szonowa pow. grudziądzkiego.

Rower utrzymany w dobrym stanie, przedstawiał wartość około 70 złotych.

Ruch Towarzystw.

Nadzwyczajne zebranie Zw. Rezerwistów odbędzie się w piątek dnia 10. 4. rb. o godz. 7-mej na sali Hotelu Centralnego. Ze względu na ważne obrady, przybycie członków konieczne. Zarząd.

Klub Tenisowy w Nowemmieście.

Dnia 15 kwietnia 1936 r. o godzinie 20 tej w małej salce u p. Rogowskiego (Rynek) odbędzie się Roczne Wale Zebranie Klubu Tenisowego w Nowemmieście z następującym porządkiem obrad:

1. Zagajenie, 2. Wybór przewodniczącego zebrania, 3. Sprawozdanie zarządu i komisji rewizyjnej, 4. Wybór nowego zarządu i komisji rewizyjnej, 5. Otwarcie sezonu i sprawa 10-cio lecia istnienia Klubu, 6. Wolne wnioski.

Z uwagi na ważność obrad uprasza się o przybycie wszystkich członkiń i członków.

Zarząd:
Prezes: (—) Domagała Sekretarz: (—) Kuszajewski

PROGRAM RADJOWY.

Warszawa — czwartek 9. IV.

6.30—8.10 Audycja poranna 12.03 Dziennik połudn. 12.15 Muzyka (płyty). 13.10 Chwilka gospodar. domowego. 13.15 Muzyka 15.15 Wiadom. o eksp. polskim. 15.20 Przegląd giełd. 15.30 Sekstet J. Klechniowskiej 16.00 Wiosna w puszczy i na wielkich wodach - aud. dla dzieci starsz. 16.15 Koncert religijny. 16.45 Utwory na wiolonczelę 17,00 Mieszczaństwo polskie w dziejach i życiu narodu - odczyt 17.15 Koncert (ze Lwowa). 17.50 Pogad. akt. 18.00 Muzyka z płyt. 19.39 Wiadom. sport. ogólne. 19.45 Pogadan. akt. 19.55 Przerwa. 20.oo Słuchowisko p.t. Piotr Skarga. 20.30 Koncert z Filh. Warsz. 22.30 Koncert.

Warszawa — piątek 10. IV.

6.00—8.00 Aud. poranna 12.03 Dzien. poł. 12.15 Koncert solistów (płyty) 13.10 Chw. gospod. domowego 13.15 Z rynku pracy 15.30 Recital organowy 16.oo Pogad. dla chorych (ze Lwowa). 16.15 Koncert (ze Lwowa) 16.50 Cud na pustyni - obrazek słuchow. dla dzieci starszych. 17.10 Skarby Polski - odczyt. 17.25 „Minuta poezji." 17.30 Aud. pasyjna (ze Lwowa) 18.2o Poradnik sport. 18.30 Progr. na jutro. 19.39 Wiad. sport. ogólne 19.35 Komunikat śniegowy z Krakowa 19.50 Biuro studjów rozmawia ze słuch. P. R. 20.oo Misterjum o Męce Pańskiej 20.20 Koncert muzyki symfon. (płyty) 20.45 Dzien. wieczor. 20.55 Obrazki z Polski współcz. 21.oo Siedem Słów Chrystusa na Krzyżu w wyk. ork smyczkowej P. R. 22.15 Skrzynka techn. 22.50 Muzyka poważna (płyty) 23.oo Wiadom. meteor.

Toruń — czwartek 9. IV

6.50—7.50 Muz. popul. 7.50 Progr. na dz. bież. 7.55 Parę informacaj 12.15 Z włoskich oper (płyty) 13.15 Popularny koncert symfon. (płyty) 15.20 Przegląd giełd. i kom. eeolarski 18.oo Płyty. 18.30 Nowa rasa trzody chlewnej na Pomorzu - pogad. roln. 18.40 Jak spędzić święto - pogad. kraj. 18.45 Muzyka polska (płyty) 19.oo Pogadan. akt. 19.10 Zapow. programu na dzień nast. 19.20 Koncert rekl. 19.35 Wiad. sport. z Pomorza 23.05 Muzyka (płyty).

Toruń — piątek 10. IV

6.50—7.50 Muz. z płyt 7.50 Progr. na dzień bież. 7.55 Parę infrrmacyj 12.15 Z utworów J.S. Bacha (płyty) 13.20 Płyty 18.30 „Najświętsza Panna w poezji staropolskiej" - odczyt 18.45 Fragmenty z koncertów skrzypcow. (płyty) 19.oo Pogad. społ. 19.05 Wiadom. gospod. z Pomorza 19.10 Zapow. progr. na dzień nast. 19.20 Koncert reklam. 19.35 Wiad. sport. z Pomorza 20.20 Utwory fortep. (płyty).

Liczba czynności: K. 29/31

Przetarg przymusowy

Nieruchomość położona w **Kiełpinach**, pow. Działdowo i w chwili uczynienia wpisu o przetargu zapisana w księdze gruntowej Kiełpiny karta 23, 28, 29, 52, 59 zabudowania nieruchomość w obszarze łącznym 8,60,52 ha. na imię **Berty Januszewskiej z Długoszewskich**, zam. w Kiełpinach, powiatu działkowskiego i jej męża **Wawrzyńca Januszewskiego** zam. tamże zostanie — w drodze egzekucji na wniosek Państwowego Banku Rolnego Oddział w Grudziądzu

dnia 3. czerwca 1936 o godz. 9-tej przed poł. wystawioną na przetarg przed niżej oznaczonym Sądem Grodzkim w Lubawie pokój nr. 22.

Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 2 stycznia 1932

Lubawa, dnia 25 marca 1936

Sąd Grodzki.

Dnia 7 kwietnia r. b. o godz. 6-tej rano zasnął w Bogu po długich i ciężkich cierpieniach kilkakrotnie zaopatrzony Sakramentami św. nasz Przezacny, Czcigodny i Kochany Proboszcz

ś. p.

Ks. radca Klemens Pape

długoletni proboszcz parafji nowomiejskiej

w 60-tym roku życia i 36 roku kapłaństwa,

o czem donoszą, z prośbą do Przew. XX. Konfratrów o Memento we Mszy św., a wiernych o pobożne modlitwy, w smutku pogrążeni

Wikarjusze Parafjalni
Ks. P. Redmer i Ks. J. Zakrzewski

Niech odpoczywa w pokoju!

Nowemiasto, dnia 7. kwietnia 1936 r.

Eksportacja zwłok z plebanji do kościoła parafjalnego odbędzie się w II. święto Wielkiejnocy, dnia 13. kwietnia o godzinie 5½ po południu; pogrzeb nazajutrz we wtorek o godzinie 10-tej.

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

Dnia 7 kwietnia r.b o godz. 6 rano zasnął w Bogu po długich i ciężkich cierpieniach zaopatrzony Sakramentami św., nasz ukochany duszpasterz, który przez lat przeszło 27 niestrudzenie pracował we winnicy Pańskiej naszej parafji

ś. p.

Ks. radca Klemens Pape

proboszcz parafji nowomiejskiej

O czem donosi w smutku pogrążona

Rada Parafjalna
W. Rosiński N. Ewertowski B. Gęstwicki.

Nowemiasto, dnia 7. kwietnia 1936 r.

W wtorek 7. bm. zmarł po ciężkich cierpieniach

ś. p.

Ks. radca Klemens Pape

proboszcz naszej parafji, Dyrektor Stow. Pań Miłosierdzia św Wincentego a Paulo

Stowarzyszenie traci w Zmarłym gorliwego członka i doradcę. Pamięć Jego jednakże pozostaje nierozerwalnie i nader chlubnie złączoną z Stowarzyszeniem na zawsze.

Niech odpoczywa w pokoju!

Zarząd Stow. św. Wincentego a Paulo
w Nowemmieście.

Nowemiasto, 7. kwietnia 1936 r.